

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 328/2018 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen vammaisurheilijoiden yhdenvertaisuuden turvaamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Ilmari Nurmisen /sd näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 328/2018 vp:

Miten hallitus aikoo varmistaa vammaisurheilijoiden tasavertaisen kohtelun muihin urheilijoihin verrattuna, aikooko hallitus ohjeistaa Urheiluliiton uudistamaan rahanjakoperusteitaan tulevien valtionavustusten yhteydessä ja kuinka hallitus aikoo toimia, jotta vammaisurheilun tasavertaisia harrastamisen mahdollisuuksia edistetään koko maassa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Lainsäädäntö ja Suomea sitovat kansainväliset sopimukset luovat vahvan velvoitteen yhdenvertaisen liikuntakulttuurin aktiiviselle edistämiselle sekä eriarvoisuuden vähentämiseksi liikunnassa.

Liikunnan ja huippu-urheilun edistämisestä säädetään liikuntalaissa (390/2015). Liikuntalain tavoitteiden toteuttamisen lähtökohtina ovat tasa-arvo, yhdenvertaisuus, yhteisöllisyys, monikulttuurisuus, terveet elämäntavat sekä ympäristön kunnioittaminen ja kestävä kehitys. Lain tavoitteena on edistää eri väestöryhmien mahdollisuuksia liikkua ja harrastaa liikuntaa sekä eriarvoisuuden vähentämistä liikunnassa. (2 §).

Soveltavan liikunnan ja vammaisurheilun toteutus tapahtuu paljolti kunnissa ja järjestöissä.

Yleisten edellytysten luominen liikunnalle paikallistasolla on kuntien tehtävä. Kunnan tulee luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen (liikuntalain 5 §). Kunnat saavat valtionosuuksia ja –avustuksia, joiden avulla edistetään niin suoraan kuin välillisesti toimintarojoitteisten liikunnan ja urheilun mahdollisuuksia.

Valtio pystyy liittämään ohjausmekanismeja lähinnä vain kohdennettuihin resursseihin, kuten hankeavustuksiin. Vaikuttavaa valtionohjausta soveltavassa liikunnassa ovat rakentamis- ja peruskorjausavustukset, jotka takaavat esteettömyyden ja saavutettavuuden huomioon ottamisen. Myös valtion informaatio-ohjauksella ja järjestetyillä alan koulutuksilla on vaikutettu ja vaikute-taan edelleen toiminnan kehittämiseen kunnissa.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 328/2018 vp

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen huomioidaan liikuntalain mukaisesti liikuntaa edistävän järjestön valtionapukelpoisuuden ja valtionavustuksen määrää koskevassa harkinnassa (10 §, 12 §). Opetus- ja kulttuuriministeriö on edellyttänyt valtionavustusta saavilta liikuntaa edistäviltä järjestöiltä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmia. Ministeriö on valtionavustuksen määrää harkitessaan painottanut erityisesti tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman laatua. Jatkossa ministeriö arvioi suunnitelmien toteutumista ja jalkautumista toimintaan. Arvioinnin tulokset vaikuttavat valtionavustuksen määrää koskevaan harkintaan.

Se, millä tavoin lajiliitto maajoukkuetoimintansa järjestää tai osallistumiskustannukset arvokisoihin rahoittaa, on liiton sisäinen asia. Opetus- ja kulttuuriministeriö ei voi puuttua yksittäisen järjestön tai lajiliiton päätöksentekoon kuuluviin asioihin, kuten toiminnan suunnitteluun, toteuttamiseen, toiminnan rahoittamiseen, kilpailutoiminnan järjestämiseen tai arvokisajoukkueiden valintaan. Yhdistysautonomiaan kuuluen yhdistyksellä on oikeus päättää itse omista säännöistään ja menettelytavoistaan (yhdistyslaki (503/1989) 4 luku).

Suomen Urheiluliitto ry on hakemuksensa yhteydessä toimittanut tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman. Suomen Urheiluliiton vuosittaiset menot ovat noin 6 miljoonaa euroa. Tästä opetus- ja kulttuuriministeriön yleisavustus kattaa noin miljoona euroa eli 16 % järjestön menoista. SUL ry:n luottamusmiesorganisaatio koostuu liittovaltuustosta ja hallituksesta. Liittovaltuusto muodostuu piirien edustajista sekä SUL ry:n jäsenenä toimivien erityisryhmien edustajista. Liittovaltuusto vuosittain hyväksyy liiton toimintasuunnitelman ja talousarvion eli päättää liiton toiminnan suuntaviivat ja perusteet myös maajoukkuetoiminnan periaatteista, jotka hallitus yhdessä liiton henkilöstön kanssa toimeenpanee.

Suomen Urheiluliitto ry:n mukaan sen toiminnan tarkoituksena on innostaa ja palvella jäseniään tuottamaan kansainvälisesti menestyviä yleisurheilijoita sekä laadukasta, arvostettua ja koko yhteiskunnan kattavaa yleisurheilutoimintaa lapsi-, nuoriso-, kilpa- ja huippu-urheilijoiden sekä harastajaliikkujien ja urheilun seuraajien tarpeisiin.

Yhdenvertaisten liikuntaedellytysten tavoite nousee esiin lähes kaikissa viime vuosina valtionhallinnon tuottamissa suosituksissa, ohjelmissa ja työryhmien mietinnöissä. Soveltavan liikunnan ja vammaisurheilun edistämiseen osallistuvat useat hallinnonalat.

Tämän vuoden huhtikuussa valmistui valtion liikuntaneuvoston tilaamana ja Liikuntatieteellisen seuran toteuttamana arviointiraportti ”Valtio soveltavan liikunnan ja vammaisurheilun edistäjänä”. Raportin perusteella soveltavalla liikunnalla ja vammaisurheilulla on vahva asema julkisen liikuntatoiminnan sääntelyssä. Arviointiraportti luo hyvää pohjaa soveltavan liikunnan kehittämiseksi edelleen.

Helsingissä 20.9.2018

Eurooppa-, kulttuuri- ja urheiluministeri Sampo Terho